

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

de Nationale Ombudsman
dr. A.F.M. Brenninkmeijer
Postbus 93122
2509 AC DEN HAAG

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.minocw.nl

Contactpersoon
C.A. Tiggelaar

T +31-70-412 4764
c.a.tiggelaar@minocw.nl
IPC 2650

Onze referentie
VO/BVB/122473

Uw brief van
19 februari 2009

Uw referentie
2008.03618 042

Bijlagen
-

Datum **19 MEI 2009**
Betreft Uw rapport Onderwijsvrijheid en Onderwijstoezicht

Geachte heer Brenninkmeijer,

Voor uw rapport van 19 februari 2009 dat u heeft opgesteld naar aanleiding van uw onderzoek naar de particuliere scholen, bedoeld in artikel 1, onderdeel b, sub 3, van de Leerplichtwet 1969 (verder te noemen B3-scholen) zeg ik u dank. Ik heb er met belangstelling kennis van genomen. U formuleert daarin een aantal aanbevelingen, waarop ik graag met deze brief als volgt reageer.

Aanbeveling 1:

Leg, in een reglement, vast hoe de raadpleging van scholen bij toekomstige aanpassingen van de toezichtkaders zal plaatsvinden. Besteed daarbij in ieder geval aandacht aan de volgende punten:

- welke scholen worden bij de aanpassingen van de toezichtkaders betrokken. Streef hierbij naar een formulering die een zo breed mogelijke vertegenwoordiging van het betrokken onderwijsveld omvat;
- op welke wijze zullen de raadpleging van het onderwijsveld en de besluitvorming plaatsvinden.

Aanbeveling 2:

Nodig alle betrokken scholen vooraf uit kenbaar te maken of ze willen deelnemen aan een raadpleging.

Reactie op aanbevelingen 1 en 2:

Artikel 13 lid 2 van de Wet op het onderwijstoezicht (WOT) bepaalt dat de inspectie voordat zij een toezichtkader vaststelt of wijzigt, overleg voert met onder andere vertegenwoordigers van het onderwijsveld en andere betrokkenen. De WOT geeft geen richtlijnen voor de inrichting van dit overleg. Teneinde hierover meer duidelijkheid te verschaffen zal de inspectie in een reglement de algemene richtlijnen vastleggen op grond waarvan het overleg met de B3-scholen plaatsvindt. Het reglement zal via een definitiebepaling aangeven welke groep scholen bij het overleg worden betrokken. Daarnaast zal in het reglement worden vastgelegd waar het voorzitterschap van het overleg berust, hoe de agenda van het overleg tot stand komt, wie de verslaggeving verzorgt en hoe het definitieve verslag tot stand komt. Het overleg gericht is op consensus, maar er hoeft niet noodzakelijk consensus te worden bereikt. De Inspectie van het Onderwijs heeft een eigen verantwoordelijkheid/taak binnen de gegeven wettelijke kaders. Gelet op deze

verantwoordelijkheid/taak zal in het reglement worden vastgelegd hoe de Inspectie van het Onderwijs zal omgaan met knelpunten die door de deelnemers aan het overleg naar voren zijn gebracht, maar niet door de inspectie zijn overgenomen.

Datum

Onze referentie
VO/BVB/122473

Aanbeveling 3:

Leg vast welke minimumeisen worden gesteld voor zover het de bevoegdheid van de leerkrachten betreft en sluit hierbij zoveel mogelijk aan op hetgeen in het regulier onderwijs gebruikelijk is.

Reactie op aanbeveling 3:

Volgens de WVO moet het onderwijs in de onderscheiden vakken worden gegeven door docenten die voor deze vakken bevoegd zijn. Onderwijs mag gedurende twee jaar worden verzorgd door on- of onderbevoegde docenten, mits deze een opleiding volgen gericht op het behalen van de vereiste bevoegdheid. In beginsel dient het onderwijs - bekostigd en niet bekostigd onderwijs - te worden verzorgd door daartoe bevoegde docenten. De inspectie heeft voor het niet-bekostigde onderwijs in deze (begin)fase van het toezicht de norm op 80% bevoegde leerkrachten gelegd. Gezien de wettelijke verplichting, blijft echter voor het niet-bekostigd onderwijs 100% gelden als verplichting.

Aanbeveling 4:

Maak ten behoeve van het toezicht op het niet bekostigd onderwijs op bondige wijze duidelijk wat het toezicht inhoudt (vergelijkbaar met de wijze waarop dat gebeurt in de brochure die voor het bekostigd onderwijs is opgesteld).

Reactie op aanbeveling 4:

De inspectie gaat een brochure maken waarin wordt uitgelegd hoe het toezicht op de B3-scholen werkt.

Aanbeveling 5:

Breng aan nieuw opgerichte scholen eerst een oriënterend bezoek met als doel de nieuwe school te informeren en afspraken te maken over het vervolgtraject.

Aanbeveling 6: *Laat het eigenlijke inspectiebezoek pas plaatsvinden nadat de nieuw opgerichte school een redelijke termijn is gegund om aan de voorwaarden te voldoen.*

Aanbeveling 7:

Gun nieuw opgericht scholen, die bij het eerste inspectie bezoek tekortkomingen laten zien, een redelijke termijn om aanpassingen door te voeren en geef daarna pas een definitief advies.

Reactie op aanbevelingen 5, 6 en 7:

Niet zonder reden kan de leerplicht alleen worden vervuld aan een school (of instelling) in de zin van de Leerplichtwet 1969. Het is in het belang van het kind dat het onderwijs volgt op een school die voldoet aan minimumeisen voor de inrichting van het onderwijs. Recent is de Leerplichtwet 1969 gewijzigd teneinde meer duidelijkheid te geven over die minimumeisen. Voor het zijn van een school in de zin van de Leerplichtwet dient een B3-school te voldoen aan de daarvoor gestelde criteria. Van oprichters van een nieuwe particuliere school voor leerplichtige leerlingen mag verwacht worden, dat zij de start ervan gedegen hebben voorbereid. Daaronder valt ook de oriëntatie op de voorwaarden voor het zijn van een school. Die voorwaarden zijn in de wet vastgelegd. Daaruit blijkt

duidelijk dat B&W op basis van een bindend advies van de inspectie besluiten of de voorziening een school is. Ook op de website van de inspectie is informatie te vinden over het oprichten van een particuliere school. Daarbij wordt ook verwezen naar de zgn. Handelwijzen PO en VO waarin beschreven staat welke onderzoeksvragen de inspectie hanteert voor het uitbrengen van het advies aan B&W en welke werkwijze zij daarbij hanteert. Het betreft elementaire zaken, zoals de aan te bieden leerstof en het didactisch handelen, waarvan verwacht mag worden dat een starter van een onderwijsvoorziening daarover heeft nagedacht en daaraan voldoet. Er is voldoende informatie beschikbaar en in te winnen om bij de start van het onderwijs goed voorbereid te zijn en te voldoen aan de vereisten. Overigens is het over het algemeen zo, dat een bezoek van de Inspectie voor een oordeel ten behoeve van het uitbrengen van het advies of het een school is, eerst na enige tijd plaatsvindt.

Datum

Onze referentie
VO/BVB/122473

Een voorziening die aan de basale punten niet voldoet of zelfs niet wil voldoen, kan niet worden aangemerkt als een school in de zin van de Leerplichtwet. Het is in het belang van de leerling, dat snel duidelijkheid wordt verkregen over de status van de voorziening, zodat leerplichtigen in voorkomende gevallen niet (lang) verblijven op een voorziening die niet voldoet aan de basisvereisten voor het zijn van een school. De aanbevelingen om de inspectie eerst een oriënterend bezoek te laten afleggen en vervolgens een termijn te geven om aan de voorwaarden te voldoen voordat het eigenlijke onderzoek plaatsvindt, neem ik derhalve niet over. En ook de aanbeveling om na het inspectiebezoek waarin tekortkomingen zijn vastgesteld nog te wachten met een definitief advies om de tijd te geven om aanpassingen te plegen neem ik niet over. In de (onbepaalde) tijdspanne bedoeld in deze aanbevelingen is er geen sprake van een school waarvan is geconstateerd dat deze voldoet aan de minimale vereisten voor de inrichting van het onderwijs.

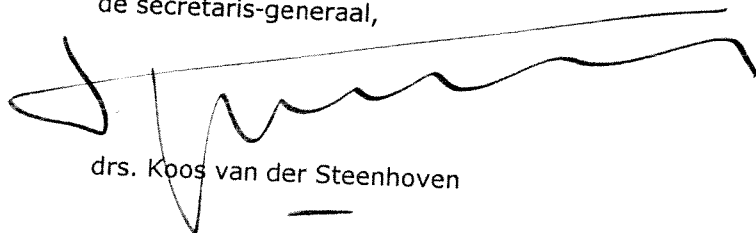
Het staat de voorziening vrij om naar aanleiding van een negatief advies of de afwijzende beschikking van B&W de noodzakelijke aanpassingen aan te brengen opdat deze alsnog aan de wet zal voldoen voor het zijn van een school. De inspectie kan vervolgens verzocht worden om een nieuw advies uit te brengen.

Tot zover mijn reactie op de door u gedane aanbevelingen, waarvoor nogmaals mijn dank, evenals voor het onderzoek zelf.

Voor de goede orde informeer ik u dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal op verzoek een afschrift van deze brief zal ontvangen.

Met vriendelijke groet,

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de secretaris-generaal,

drs. Koos van der Steenhoven